

Nakskov Fjord på UNESCOs Verdensarvsliste

Nakskov Fjord er blevet nævnt som mulig kandidat til at komme på UNESCOs Verdensarvsliste.

Fjorden er af det tidligere Storstrøms Amt blevet udpeget som regional Naturpark. Lolland Kommune har ligeledes udpeget Nakskov Fjord som Naturpark. På motorvejen skiltes Vejdirektoratet til fjorden, der har modtaget det brune Johanneskors som særlig turistdestination. Naturstyrelsen, der har opkøbt øen Enehøje og de centrale dele af Albuen, er fjordens største lodsejer og en væsentligt initiativtager. Kulturarvstyrelsen har gennem flere år vist deres tilstedeværelse ved udgravningen af ruinen Engelsborg på Slotø. Desuden er Nakskov Fjord Vildtreservat, EU-Fuglebeskyttelsesområde, EU-Ramsarområde og EU-habitatområde.

Fjorden har 3 nationale eller internationale seværdigheder

Nakskov Fjord er danmarks ørigeste fjord – det druknede morænelandskab – et landskab man ikke finder andre steder

Kært barn har mange navne. Nakskov Fjord kaldes også for Den Danske Skærgård. Hele 10 øer og holme ligger spredt ud over fjorden. Krummodden Albuen og fjordens største ø, Enehøje giver læ for vestenvinden og et beskyttet farvand. Det 50 km² store naturområde er et såkaldt druknet morænelandskab. Der er overvejende lavlandet, men strømrønder skabt af smeltevand fra sidste istid gennemskærer havbunden, så man kan sejle rundt til de fleste øer og holme i fjorden. Øer, skovklædte halvøer, bugter og vige skaber et varieret og smukt landskab. Bag digerne ligger i "Det Forsvundne Ørige" og "Den Tørre Fjord" historien om den tidligere fjord, der blev inddæmmet, udtørret og nu er landbrugsland. Såvel geologisk som historisk har fjorden stor formidlingmæssig værdi. Det er et landskab, der blev formet af istiden og smeltevand, siden druknede fjorden som følge af vandstigninger og landsænkninger, menneskelig aktivitet ændrede store dele af området og i dag har vi den rekreative og naturskønne fjord.

Især i vinterhalvåret ligger på vandet 1000-vis af rastende og overvintrende vandfugle. Nakskov Fjord kaldes Østdanmarks vigtigste rastestedsplads for gæs.

Fjorden rummer en spændende historie og et fint kulturmiljø. Under vandoverfladen ligger et utal af druknede stenalderboplads, vrage og andre vidnesbyrd om tidligere tider. Over vandoverfladen findes på flere af de større øer et usædvanligt velbevaret kulturmiljø, der vidner om livet på øerne gennem hundredvis af år.

Danmarks flåde blev født i Nakskov Fjord – for over 500 år siden

I året 1509 gav Kong Hans ordre til at opføre Danmarks måske endda verdens første befæstede orlovsværft, Engelsborg på Slotø i Nakskov Fjord. Sidenhen gav Christian den 4. ordre til at genopføre skibsværftet og der blev bygget krigskibe på øen til 1634. Kulturarvstyrelsen har udgravet ruinen af flere omgange, da den fortæller den unikke historie om skibsbygning i middelalderen og renæssancen samt om Danmark som en stor søfartsnation.

Slotø var så vigtig, at der blev opført en lensmandsbolig ved siden af skibsværftet og Lolland blev styret fra Slotø Len. Dette fortæller historien om vandvejene som landeveje rundt til de større byer på Lolland.

I dag ses på en pynt ud til den dybe sejlrunde de velbevarede rester af skibsværftet med bedding flankeret af beskyttende tykke munkestensmure, resterne af det store borgtårn med skydeskår samt spor af voldgrave. Overalt på ruinområdet er der spændende formidlingsaspekter.

Albuen et enestående kulturmiljø - og et fasinende landskab

På den 7½ km lange naturskønne krummodde Albuen, der har brusende hav til den ene side og stille fjordvand til anden side findes et fantastisk kulturmiljø. Først og fremmest ses der her tydelige spor efter bodtomter, kirke med kirkegård og større bygninger. Som lave volde i landskabet ses op mod 80-100 bodtomter efter middelalderens sildemarked fra 14-1500 tallet. Skanørmarkedet er kendt, men sildemarkedet på Albuen er formentlig det eneste sted i verden, hvor man kan se de tydelige spor efter middelalderens sildeeventyr.

Her blev der fanget sild i stor stil – gællekoner, læggekoner og grumkarlene arbejdede med sildene. I den naturlige Albuehavn lå skibe fra hele Europa. Sildene, der havde betydning som var det råolie, blev eksporteret til hele det katolske Europa og var en yndet spise i fasten. Det var afgifter fra sild eksporteret fra Danmarks sildemarkeder, der skabte fundamentet for vores flåde og Stordanmark, med Norge, store dele af Sverige og langt ned i Tyskland.

I 2005 udkom bogen 24 kulturmiljøer i Storstrøms Amt. Forsidebilledet er fra Albuen i Nakskov Fjord fordi amtet anså Albuen for at være det fineste kulturmiljø i hele amtet. Det er et af landets fineste og mest velbevarede kulturmiljøer inden for kategorien kystkulturmiljø. Sildemarkedet og Albuen som flådebase er en del af historien, men i særdeleshed 1800 og 1900 tallets historie er unik. Der er bevarede fiskerhuse med stejlepladser og barkegryder, lodshuse, skole, et eksisterende fyrtårn og et tidligere fyrtårn, kystudkigsstationer fra 1., 2. og den kolde krig. Søminestation nr. 1 var det første sted i Danmark, som blev besat under 2. verdenskrig. Historierne og effekterne, der er bevaret er talrige, så området er en formidlingsmæssig perle. Der blev talt "albusk", de gamle dokumenter til Albue Bjærgelag fra Switser er bevaret, småsøerne har alle navne osv.

Nakskov Fjord har en værdifuld natur og et fantastisk kulturmiljø

Selvom Nakskov Fjord har nogle kæmpestore seværdigheder, så er det vel sammenblandingen af det hele, der gør fjorden til noget helt specielt.

Nakskovs Havn er velbevaret med gader, stræder og gamle købmandsgårde og pakhuse. Det fortæller historien om den gamle by, bygget ved skoven på nakken, omgivet af vand. Tidligere og i dag en stolt søfartsby.

Hestehovedet, der i dag er rekreativt område, er skabt med skovl og spade af 40-ernes og 50-ernes arbejdsløse. De udgravede en havn med håndkraft og lavede dige og byggede vej.

Barneholm var engang en af Danmarks mindste dyrkede landbrugsøer.

Kuddeholm ved Hestehovedet har en lille bevaret skanse bygget af svenskerne i 1659 til forsvar, hvis nu kongen ville komme den belejrede Nakskov til undsætning.

Vejlø har på nordspidsen et fantastisk strandenglandskab, der er yngleplads for vandfugle i tusindtal. På øen føler man sig hensat til fortiden ved et traditionel landbrug som i 1950-erne.

Slotø har udover ruinen Engelsborg en spændende historie om skibene Java, Falstria og det senere så berømte hospitalsskib, Jutlandias, bombing den sidste dag i 2. verdenskrig.

Romerholm huser fjordens skarvkoloni.

Fjordens største ø, Enehøje er noget helt andet end de andre øer. Den rager med sine 16 meter langt op over resten af fjorden. Der er den ene flotte udsigt efter den anden. Jorden er en stor sandbunke, så der vokser planter og lever dyr, som vi ikke finder andre steder på Lollands lerjorde. Øens berømteste beboer var grønlandsfareren, Peter Freuchen, og der er mange historier om hans liv på Enehøje.

Ud over et enestående kulturmiljø så rummer Albuen også har Østdanmarks største bestand af de sjældne og EU-beskyttede, strandtudser og et enestående landskab, gør ikke stedet mindre interessant.

Smedeholm, Kåreholm, Munkholm og Dueholm er alle småøer, som får lov at være i fred, for her yngler et mylder af almindelige og sjældne vandfugle om foråret og resten af året raster havørne og andre fugle på øerne.

Postbåden er en del af fjordens kulturmiljø. Den har siden 1937 forsynet fjordens øer med post og varer. Nu sejler den især om sommeren med post og varer og turister i tusindtal.

Rundt omkring fjorden findes også mange skønne naturområder og kulturmiljøer. Der kan nævnes fiskeribyen Langø, der er i kategori 1 som kulturmiljø, Tårs med skanse, den gamle fiskerby Lindelse med værdifulde kystskovbryn og meget, meget mere rundt omkring og på Nakskov Fjord.

Man kan meget vel tænke sig, at det er hele fjordens unikke og uspolerede kulturmiljø, der afspejler flere tusinde års udvikling inden for kystkultur, som kan komme på verdensarvslisten.

Læs evt. mere på www.nakskovfjord.dk